
EDUARD BASS

**Klapzubova
jedenáctka**

**PODPOŘTE NAKLADATELE
PŘÍMÝMI NÁKUPY
NA JEHO ESHOPU**

**knihy, CD, DVD
a digitální produkci
najdete na**

www.eshop.carpe.cz

**POMŮŽETE VYDÁNÍ
DALŠÍCH TITULŮ**

Děkujeme a vážíme si vaší přízně!

Eduard Bass

Klapzubova jedenáctka

Povídka pro kluky malé i velké

Ilustroval Josef Čapek

CARPE DIEM
2017

Eduard Bass **Klapzubova jedenáctka**

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla, a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout z portálu nebo v aplikaci. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření, je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umístování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

Všechna práva vyhrazena.

Tato publikace ani její část nesmí být publikována, uchovávána v rešeršním systému nebo přenášena jakýmkoli způsobem (včetně mechanického, elektronického, fotografického či jiného záznamu) bez předchozího souhlasu nakladatelství.

No part of this may be reproduced in any form or by any electronic or mechanical means including information storage and retrieval systems, without permission in writing from the author. The only exception is by a reviewer, who may quote short excerpts in a review.

© *Carpe diem*, 2017

www.carpe.cz

Made in Moravia, Czech Republic, EU

ISBN 978-80-7487-238-9 (pdf)

ISBN 978-80-7487-239-6 (epub)

ISBN 978-80-7487-240-2 (mobi)

(I)

Byl jednou jeden chudý chalupník, jmenoval se Klapzuba, a ten měl jedenáct synů. Ve své chudobě nevěděl, co s nimi, a tak z nich udělal fotbalové mužstvo. U chalupy měl pěkný, rovný kousek loučky, z té udělal hřiště, prodal kozu, koupil za to dva míče a kluci začali trénovat. Nejstarší, Honza, byl hrozný čahoun, šel tedy do branky, nejmladší dva synové, Frantík a Jura, byli drobní a mrštní, ty tedy starý Klapzuba postavil na křídla. Ráno v pět hodin už hochy probudil a vzal je na ostrý hodinový pochod do lesa. Když ušli šest kilometrů, obrátili se a zpátky to vzali klusem. Pak teprve dostali snídani a po ní začali kopat. Starý Klapzuba přísně dohlížel, aby každý uměl všecko. A tak je učil brát míče ze vzduchu, umrtvit je, podávat, falšovat, střílet v klidu i v běhu, se země i rovnou z podání, centrovat, dávat zadovky, driblovat, hrát hlavou, kopat desetimetrovky a roh, házet aut, brát míč s nohy, chytat jej na prsa, kombinovat třemi vnitřními nebo spojkou, křídlem a halfbackem, přehrávat na křídla, podnikat výpady nebo zase je zarážet, provádět dlouhé odkopy, umisťovat rány, vyťukávat drobnou kombinaci, dobíhat, vybíhat, vyrážet míč robinsonádou, stáčet jej ve větru, dělat klamavé pohyby, nestát ofsajd, přeskočit nastavenou nohu, hrát s jedním backem, kopat špičkou, nártem, holení, kotníkem, patou. Jak vidíte, bylo toho moc, čemu se Klapzubovi kluci musili učit, ale to ještě nebylo všecko. K tomu ještě přišla zvláštní cvičení běhů a skoků. Musili běhat všechny vzdálenosti od padesáti yardů do dvou mil, skákat do dálky i do výše, o tyči i trojskokem, provádět běh s překážkami a hlavně rychle startovat. A to ještě nebylo všechno, ještě musili házet koulí, oštěpem a diskem, aby dostali pevná ramena, musili se křížkovat v řecko-římském, aby celé tělo bylo pěkně tuhé, musili přetahovat lano, aby měli celou postavu jako

ze železa. Ale především, než vůbec něco začali, musili cvičit s lehkými činkami dechová cvičení, protože starý Klapzuba říkal, že bez dlouhého dechu a klidného srdce je každé cvičení zabiják. Zkrátka měli tolik co dělat, že se v poledne přihnali domů jako vlci, zhltnuli oběd a vylízali, kde jaký drobeček uvízl v hrnci nebo pekáči. Pak se natáhli jeden vedle druhého na podlahu nebo na zemi na dvorečku a hodinu odpočívali. Moc řečí při tom nebylo, každý byl rád, že může své tělo složit a ani se nehýbat. Za hodinku si starý Klapzuba vyklepal fajfku, hvízdal na kluky a už se šlo znova. K večeru si i starý Klapzuba natáhl kopačky, přidal se k svým klukům, aby jich bylo dvanáct, a pak hráli šestice na dvě branky. Večer vtrhli domů jako velká voda, Klapzuba jednoho po druhém vymasíroval, vychrstl na každého tři škopky studené vody (sprchy v chalupě neměli), pak jim dal lehkou večeři a po chvilce hovoru je zahnal spat. A ráno se začalo znovu, a tak se učili den za dnem po tři roky. Koncem třetího roku zajel Klapzuba do Prahy a přivezl tabulku, kterou přibil na vrata. Měla modrý rámeček a v něm na bílém poli stálo červenými písmenami:

SK KLAPZUBOVA JEDENÁCTKA.

A v kapse měl potvrzení od Středočeské župy, že se Klapzubova jedenáctka zařadí do třetí třídy. Kluci se hrozně zlobili, že jsou jen ve třetí třídě, ale starý Klapzuba jim povídal:

„Všecko musí být pěkně po pořádku. Dá Pámbu, že natřete i Slavii, ale napřed se k ní musíte dostat. Já jsem vás naučil všemu, čeho potřebujete, a teď se musíte sami probíjet kupředu. Jináč to ve světě není.

„Kluci ještě chvilku remcali, ale pak šli spat a jen Frantík s Jurou si šeptali, jak by asi mohli Rácovi utéci a Chánovi píchnout gól podle těla nebo jak by na Spartě ošulili Hoyera a mrskli mičudu Peyrovi do kouta.

Na jaře se začalo hrát o mistrovství. Klapzubova jedenáctka jela do Prahy na první match s AC Hlubočepy. Nikdo jí neznal, lidé se chechtali jejímu jménu a ještě více, když spatřili těch vyjevených jedenáct venkovských kluků s beranicemi, kteří nikdy nebyli v městě a které přivedl starý strejda s fajfkou v hubě. Ale když se Klapzubové rozestavili na hřišti a soudce pískl, začalo boží dopuštění. Devětatřicet k nule pro Klapzuby se skončila první půlka a do druhé AC Hlubočepy vůbec nenastoupily. Prohlásily, že se musil v župě stát nějaký omyl, tohle že přece není žádná třetí třída. Starý Klapzuba seděl na lavičce, poslouchal, co se kolem mluví a jen se škvířil a chechtal, přendával fajfku z koutku do koutku a svítil očima jako kocour. Až když slyšel, že i soudce uznává, že je tu nějaké nedorozumění a že to bude v župě hlásit, šel pro své kluky do boudy, poplácal je po rameni a odvezl si je domů.

Ve středu mu přinesl listonoš velké psaní. Stálo v něm, že se z usnesení župního výboru Klapzubova jedenáctka povyšuje do druhé třídy a že v neděli má nastoupit proti SK Vršovice. Starý Klapzuba se chechtal a jeho kluci se smáli s ním.

V neděli byli ve Vršovicích. Diváků přišlo moc tisíc, protože se po Praze rozkřiklo, jaké je to zvláštní mužstvo, ta Klapzubova jedenáctka. Starý Klapzuba si zase sedl s fajfkou na lavičku, mrkl na kluky a oni to vyhráli čtrnáct k nule. A zas byl z toho poprask a zas přišel dopis a Klapzubova jedenáctka byla v první třídě. Ted už se žádné skoky nedaly dělat. A tak poráželi klub za klubem: SK Kročehlavy 13:0, Spartu Košiče 16:0, Spartu Kladno 11:0, Čechii Karlín 9:0, Nuselský SK 12:0, Meteor Praha VIII 10:0, ČAFC 8:0, SK Kladno 15:0, AFK Vršovice 7:0, Union Žižkov 4:0, Viktorku 6:0 a na semifinále měli proti sobě Spartu. Ten týden jim starý Klapzuba dovolil jen lehká cvičení, hojně je masíroval a v neděli před zápasem mužstvo přestavěl. Za dvě hodiny nato poslal své ženě telegram:

„Sparta poražena 0:6, Kád'ra (Pozn. edit.: vl. jm. Karel Pešek /1895-1970/, populární sportovec, fotbalista a hokejista.) si ani nebrnk!“

Tu neděli porazila Slavie Union 3:2 a za týden nastupovala Klapzubova jedenáctka proti ní. Na Letnou byl takový nával, že vojsko musilo vytáhnout a uzavřít ulice, všechny zápasy byly odřeknuty, aby každý mohl vidět Klapzubovu jedenáctku. Přijela na Letnou v autobuse. Starý Klapzuba seděl u šoféra a koukal po lidech. Odvedl své kluky do šatny, počkal u nich, až se převlékli, a pak povídal:

„Tak co, kluci, nandáme jim to?“

„Nandáme!“ řekli kluci a šli na hřiště. A tátu uvedli dva výboři do lóže, kde seděl pohromadě s pražským starostou, policejním ředitelem a ministrem financí. V lóžích je zakázáno kouřit, ale když starý Klapzuba vytáhl fajfku, mrkl policejní ředitel na policajty, že jako tenhle pán si tady může zakouřit. Zatím se na hřišti strhla velká rvačka mezi fotografy, protože každý chtěl mít snímek Klapzubovy jedenáctky a na hřiště se jich přihrnulo s aparáty asi šedesát. Konečně se mužstva postavila a soudce pískl. Klapzubovi kluci hráli svou nejkrásnější hru. Slavie byla taky ve formě, ale v půlce prohrávala 0:3 a v druhé to dostala ještě dvakrát. Celou Klapzubovu jedenáctku odnesli lidé na ramenou až do hotelu. Před hotelem byla taková tlačence, že policejní ředitel požádal starého Klapzuba, aby promluvil s balkonu k lidu, jinak že se mu ani nerozejdou. Starý Klapzuba tedy vyšel na balkon, vyndal z huby fajfku, pošoupl beranici, a když hlučící a ječící tisíce dole se uklidnily a utišily, řekl:

„No jó! Tak to je tak! Já jsem jim řekl: setsakra kluci, nandějte jim to! A oni jim to nandali. Inu není nad to, když kluci poslouchají svých rodičů!“

A to byla řeč, kterou starý Klapzuba promluvil k dvaceti tisícům lidí, když jeho jedenáctka vyhrála mistrovství celkovým skóre 122:0.

(II)

Ještě nebylo mistrovství dohráno a již byly cizí noviny plny zpráv o Klapzubových hoších. Zpravodajové velkých sportovních listů evropských rozjížděli se do Prahy, aby spatřili onen „zázrak zeleného trávníku“, a k chudé chalupě v Dolních Bukvičkách se trousili všelijací neznámí páni v raglánech a čepicích, kteří starému Klapzubovi nabízeli zápasy v cizině. Starý Klapzuba je vyslechl, vytáhl ze stolu starý Pečírkův kalendář, poznamenal si, co mu každý z těch páňů slíbil, a pak často proseděl hodinku nad těmito zápisy. Kluci věděli, že táta pro ně něco chystá, ale neptali se ho zbytečně, dokud neměli mistrovství v kapse. Když vyhráli svůj slavný zápas se Slavii, skupili všechny noviny, kde byly o nich sáhodlouhé články a jejich fotografie, a přivezli je mamince. Rozplakala se, chudák, jak jsou ti její kluci slavní a vážení a děkovala pánubohu, že už to mají za sebou a že už se nemusí dít.

„Copak to žblabolíš, Marie?“ řekl jí na to starý Klapzuba.

„Nu, dokud byli učedníci a tovaryši,“ povídala Klapzuba, „bylo mi jich vždycky líto, jak se musí prohánět. Ted jsou konečně mistři a mohou si odpočinout Jako tamhle mistr Kopejtko. Pořád musil rachotit, a co se udělal pro sebe, je z něho pán a práci za něho dělají tovaryši.“

„Ježíšmarjá, Marie,“ vrtěl povážlivě hlavou Klapzuba, „vy ženské nebudete sportu jakživ rozumět! Ty si teda myslíš, že si teď' najmeme jedenáct lidí, aby za nás hráli a my že se na ně budeme jen koukat?“

„Toť se ví, že by to bylo nejrozumnější!“

„No, to jsem jakživ neviděl, co si může taková setsakraženská vymyslet! Ted' teprve nám nastane největší starost! Kluci, pojd'te sem!“

A Klapzuba vytáhl svůj kalendář, vyklepal fajfku, nasadil si na nos brejle a kouknuv přes ně, jsou-li už všichni, povídal:

„Když jsme tak všichni pohromadě, tož se koukněte Jurovi na nos!“

Všichni se otočili na Juru a ten se hrozně začervenal. Ale na jeho nose nebylo nic vidět.

„Jen se na něj dobře podívejte,“ domlouval táta, „jak on teď' nosí nos vzhůru, že dal Slavii tři branky! A vy všichni to děláte po něm. Jako by výhrou v Cechách už bylo všecko vyřízeno! Máte mistrovství první třídy, dobrá. Jste nejlepší mužstvo v zemi. Taky dobře. A tím se chcete spokojit? To myslíte, že už vám stačí nadosmrti? Já myslím, že je to velký chybus. Člověk musí pořád chtít něco víc a někam výš. Po celý život. Kdo je mistrem doma, musí chtít být i mistrem ve světě. A nesmí přestat, dokud vůbec ještě něco zbývá, čeho nedosáhl. A vám zbývá skoro všecko. Tak tedy zase ten nos spusťte a nevytahujte se, on se vždycky ještě může někdo vyskytnout, kdo vám nařeže sedm k nule. Já jsem v té věci mluvil s mnoha velikými pány a rozhodl jsem se, že se

kouknem po Evropě. Tadyhle mám napsáno, jak pojedem. Do Berlína, Hamburku, Kodaně, Kristiánie (*Pozn. edit.: nyní Oslo.*), Stokholmu, Varšavy, Pešti, Vídně, Curychu, Milána, Marseille, Barcelony, Lyonu, Paříže, Bruselu, Amsterodamu a Londýna. Jestli tohle všechno vyhrajete, můžete pak zvednout nos až k čepici. Ale do té doby si dejte zajít chuť a radši si jděte balit věci. Pozejtří odjedem do Německa!“

Kluci ho poslouchali jako pěny, ale když domluvil, vrhli se se strašlivým řevem na sebe a děsně se zmlátili radostí, že pojedou do světa. Pak přinesli mapu a ukazovali si, co všechno uvidí. Pak zase objímali mámu a tátu a Jura si vlezl do psí boudy, kde vrčícímu Vořechovi vyložil, kam všude pojedou. Večer musil jim starý Klapzuba pohrozit holí, aby je dostal do postelí. Ale když už sfoukl petrolku a sám šel spat, zvedl se Jura, naklonil se k Frantíkovi, vykřikl: „Dánsko!“ a dal mu herdu do žebra. A Frantík vykřikl: „Švýcarsko!“ a začal Juru škrtit. A ostatní křičeli: „Člověče, Norsko!“ – „Ty chytřej, Berlín!“ – „Ježíšmarjá, Paříž!“ – „A co Španěly?“ – „Anglie!“ a mazali se potmě polštáři. Byla z toho znovu veliká pranice a chumelenice, až se všichni udýchali. Pak se posadili na postele a radili se, jak kde na koho budou hrát. A tak byli plni ohně a hovoru, až bylo ráno.

I celý druhý den byla Klapzubova chalupa jako vzhůru nohama. Hoši rejčili sem a tam, snášeli věci, bez kterých se nemohou na cestě obejít, za chvíli je zas odnášeli jako nepotřebné a přitáhli nové krámy, všude bylo plno křiku a hluku, který neustal až večer, až když byla jejich zavazadla zcela připravena a oni sami zasedli k poslední večeři v Dolních Bukvičkách.

Maminka plakala, když se s nimi třetího dne loučila a bylo jí věru smutno, když pak chodila po chalupě sama. Jen Voříšek zůstal s ní a na krok ji neopustil, ledaže se někdy opozdil, když se musil podrbat. Za týden přišel k chalupě pošťák a přinesl telegram. Dvanáct k nule vyhrála Klapzubova

jedenáctka v Berlíně a všechno prý zdravo. „Pámbů zaplat!“ oddechla si maminka. „Já tomu všemu nerozumím, jsem jen starosvětská ženská, ale kdyby tam nebyla ta nula, bůhví, co by ten táta vyváděl!“

A pak chodil telegram za telegramem, noviny za novinami, dopis za dopisem a všude se mluvilo jen o vítězstvích. Velkým obloukem přejeli Klapzubáci ze severu Evropy na jih a vyhravše v Miláně 6:0, jeli se změřiti se Španělskem.

To už arci nebyli ti venkovští vyjevenci udivených zraků, jak se poprvé objevili na pražském hřišti. Okoukali se a otrkali ve světě, měli americky střižené šaty, špičaté botky, anglické čepice. Všichni byli velcí parádníci, zato starý Klapzuba se nijak nezměnil.

„Kdo mne potřebuje, vezme mne tak, jak jsem!“ říkával svým klukům, když ho lákali, aby se taky městscky ošatil. „V čem jsem zestárl, v tom už zůstanu!“

A pošinul na hlavě beranici, vytáhl z kapsy fajfku s namaľovaným myslivcem a pustil každým bafem do kupé první třídy takovou vůni, že vždycky jezdil ve vlaku s hochy sám. Jiný té síly Klapzubova tabáku nesnesl.

(III)

Nejen celá Barcelona, ale půl Španělska bylo vzhůru nohama. Všude visely plakáty s velkým nápisem „Checco-Eslovaquia“, jak si Španělé pokroutili jméno našeho Československa. A nikde se o ničem jiném nemluvílo, než jak dopadne zápas mistra Katalonie s tajemným mužstvem Klapzubů, o němž se všemi prostředky zpravodajské techniky roznášely nejužasnější pověsti. Ale i kdyby tři čtvrtiny těchto zpráv byly vyhány a přehnány, jedna věc nemohla klamati. Bylo to celkové skóre klapzubovských zápasů, které pořád mělo na jedné straně nulu a na druhé cifru, která vypadala spíše jako letopočet než součet gólů. F. C. Barcelona tušil, že tu jde o celou jeho slávu a proto konal několik schůzí mužstva a výboru, aby se poradili, jak na ty Čechoslováky jít. Schůze byly rozčilující a bouřlivé, ale na konec v nich prorazil se svým názorem Alcantara.

„Pánové, myslete si, co chcete,“ pronesl na jedné z těch schůzí, „ale nejlíp bude, když je včas zchromíme l Jistota je

jistota! Ještě jsem neviděl, aby centrhalfbek se zlomeným žebrem zachraňoval situaci!“

„Bravo!“ volali ostatní, „zlámeme mu raději tři! Jistota je jistota!“

„Kdyby bylo po mém, zchromili bychom nejdříve obě spojky a centrhalfbeka! To by pro první půlku stačilo.“

„A gólmana k tomu! S klíční kostí! Jistota je jistota!“

Pak se však vyskytl návrh, aby se zchromila obé křídla a jeden bek. Jiný Barceloňan hájil zásadu útoku středem a doporučoval taktickou kombinaci centr-centrhalf-bek-brankář. Jiní zas měli jiné názory, a kdyby se bylo vyhovělo všem, byla by celá Klapzubova jedenáctka za pět minut po písknutí na chirurgické klinice.

„Výborně!“ křičeli hráči, „pak jim nasázíme branek, kolik budem chtít!“

„Pánové,“ ujal se slova předseda, „jsem vskutku nesmírně dojat, když vidím vaše ušlechtilé úsilí, jak zajistiti vítězství našim barvám! Ale není všecko tak jisté, jak se vám zdá. Kdybychom je odkráglovali všechny, nedáme jim ani gól!“

„Proč ne? Jak to? Oho! To uvidíme!“ řvalo mužstvo.

„Pánové, nemohu si pomoci, ale nedáme jim ani jeden gól!“

„A proč ne?“

„Protože bychom byli pořád ofsajd!“

Hráči překvapením vyvalili oči a utichli. Vskutku, bylo jasno, kdyby nikoho neměli proti sobě, byli by vlastně ofsajd. Předseda využil tohoto překvapení.

„Myslím tedy, abychom nehnali věc do krajnosti. Myslím, že návrh Alcantarův pro začátek stačí. – Zchromte si spojky a střed zálohy a potom uvidíme. Když to nestačí, písknu na vás začátek naší národní hymny a složíte obě křídla a beka. A když to nestačí, prolomíme střední linii, jak zněl třetí návrh. Jen jim, pro Krista Pána, nechtě aspoň tři hráče na hřišti, abychom nebyli ofsajd!“

A tento zprostředkující návrh byl potom jednomyslně schválen a všichni se rozešli uspokojeni, že mají vítězství zajištěno. Druhého dne už to věděla celá Barcelona a všude zavládla nesmírná radost. Noviny hned přinesly fotografie Josífka a Tondy Klapzubových, kteří hráli na spojce, a Karlíka, který hrál ve středu zálohy, a k tomu připsaly sáhodlouhé pojednání, ve kterém se z historie, národopisu, přírodopisu a matematicky dokázalo, že to jsou tři největší surovci, na které si musí dát Barcelona pozor. A u všech holičů a ve vinárnách a v cukrárnách se lidé smáli a k těm třem fotografiím přikreslovali kluci tri křížky, že už je jako po nich, že jsou vyřizeni na věky věkův amen. Za takových okolností vjela Klapzubova jedenáctka do Barcelony.

Do zápasu měli tři dny volné a tak tedy chodili po městě a okouněli všude, kde mohli co zajímavého spatřit. Především se arci sháněli po novinách. Starý Klupzuba se o ně staral nejdříve. Ale ať vzal do ruky ty neb ony, všude našel jen fotografie Josífka, Tondy a Karlíka. A všude byl nad nimi přidělán kříž.

„Copak to jenom znamená?“ lámal si starý Klapzuba hlavu a zatím, co se hoši toulali po městě, on seděl před hotelem, báněl zuřivě z fajfky a marně se snažil rozlousknouti tu španělskou hatmatilku kolem obrázků. Z těch tří křížků, které se všude a všude opakovaly, šel na něho až strach. V duchu se zaříkal, jak přijedou domů, že dá kluky učiti cizím řečem, aby nebyli v cizině tak zaprodáni jako on.

Přišla neděle, o 17. hodině se měl začít zápas, ale již v poledne se hrnuli lidé ke hřišti. Tísnilo se u vchodů a v mačkanici si ani nevšimli cizokrajného staříka, který seděl na patníku u cesty, i v tom španělském vedru měl na hlavě beranici, pokařoval si fajfčiznu a koukal se na valící se davy. Ještě nikdy nebyl starý Klapzuba tak ustarán jako toho dne. Něco bylo ve vzduchu, něco nepřátelského a zákeřného, on to cítil, ale pořád tomu nemohl přijít na kloub.